

Broj: UP-I 05/2-02-19-5-63/21
Sarajevo, 04.07.2022. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu operatora „ELIN MOTORS BOSNIA“ d.o.o. Živinice za izdavanje okolinske dozvole pogon bazena za impregnaciju i izgradnje komore za lakiranje lakirnice koja je locirana u općini Živinice, a na osnovu čl. 83. i 87.. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21),), čl. 19. i 20. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br 33/03 i 72/09) i člana 4. stav (1) Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21) i člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH, broj: 2/98 i 48/99) d o n o s i:

R J E Š E N J E

1. Izdaje se okolinska dozvola operateru „ELIN MOTORS BOSNIA“ d.o.o. Živinice za pogon bazen za impregnaciju i izgradnju komore za lakiranje koja je locirana na adresi Ljubače-Maline do br. 256 u općini Živinice,.

2. Pogoni i postrojenja za koje se izdaje okolinska dozvola su:

Proizvodna hala firme " Elin Motors Bosnia " d.o.o Živinice se nalazi s lijeve strane lokalnog putnog pravca Ljubače-Suha, Općina Živinice. Objekat je izgrađen i namijenjen za industrijsku djelatnost. Površina objekta iznosi 4790 m². Pogon se nalaze na lokaciji označenoj kao k.č.br.n/p 1151/1 KO Živinice Grad, k.č.br. starog promjera 1773/ 1 K.O. Husino.

Na lokaciji se nalaze slijedeći objekti:

- Objekat hale,
- Manipulativni plato i saobraćajna infrastruktura.

U sklopu hale nalazi se bazen za impregnaciju površine od 40 m³ i dubine od 5 m, kao i komora za lakiranje.

3. Opis aktivnosti za koje se izdaje dozvola:

3.1. Opis postrojenja i tehnologije rada

Osnovna djelatnost kojom se bavi firma " Elin Motors Bosnia" d.o.o Živinice je viklovanje električnih motora i vjetrogeneratora. Radni proces zasnovan je na uvozu dijelova za motore, njihovo sklapanje, formiranje namotaja sa odlaganjem otpada u kontejnere, ubacivanje namotaja u rotore i statore, impregnacija istih, pečenje na odgovarajućoj temperaturi, balansiranje rotora, lakiranje i finalno sklapanje vjetrogeneratora. Proizvodnja je orijentirana ka izvozu što podrazumjeva zadovoljenje visokih kriterija u pogledu kvaliteta gotovog proizvoda.

Impregnacija

Impregnacija će se odvijati u zatvorenoj prostoriji sa otvorima za ventilaciju i sa vratima za evakuaciju. Bazen na impregnaciju će biti veličine 6 x 6 x 5 m, u njemu će se nalaziti reaktor za smolu kapaciteta 18 m³ i reaktor za rotore i statore. Kapacitet reaktora za rotore i statore bit će tolike veličine da može stati 5 uređaja (2 rotora i 2 statora i 1 rotor ili 1 stator). U reaktor se poredaju rotori i statori, zagrijavaju se na temperaturi 60 ° C, u vremenskom periodu od 6 – 8 h, zatim ide na vakuma 8 h. Dodaje se smola 30 min. i 15 min se pravi vakum do 4 bara. Nakon toga 5 h traje impregnacija. Kad se završi izvade

se rotor i statori, otklone se moguće mehaničke nečistoće, onda idu u sušnicu na sušenje na temperaturu 140 ° C na 17 h. Nakon sušenja idu u lakirnicu na lakiranje. Kućište se zagrijava i u njega se stavlja stator, pa onda rotor, dodaju se ležajevi, povežu kablovi. To čini postupak viklovanja motora.

Lakiranje Lakiranje se odvija u potpuno zatvorenom prostoru sa definisanim dovodom i odvodom zraka.

3.2. Opis osnovnih i pomoćnih sirovina i ostalih supstanci

Osnovne sirovine koje se koriste su:

3.2.1. Bakar

Koristi će se elektrolitički Cu. Bakar se dobija iz sulfidnih ruda halkopirita i halkozina, s tim da se proces proizvodnje dijeli u dvije faze od kojih je prva dobijanje sirovog bakra, a druga predstavlja rafiniranje sirovog bakra. Prema JUS C.D1.002 razlikujemo dvije vrste bakra u zavisnosti od načina rafiniranja tj. topionički Cu i elektrolitički Cu.

3.2.2. Smole

Značajnu sirovinsku komponentu čini epoksidna smola. Sirovine za proizvodnju epoksidne smole su u velikoj meri derivati nafte, iako sada postaju dostupni neki koji su derivati biljaka (npr. glicerol iz biljaka koji se koristi za proizvodnju epihloridina). Epoksidne smole su prepolimeri male molekularne težine ili polimeri velike molekularske težine koji obično sadrže dvije epoksidne grupe.

Epoksidne smole:

- najčešća i najvažnija klasa epoksidne smole je Bisfenol A epoksidna smola – koja se i najviše koristi
- Bisfenol F epoksidna smola,
- Bisfenol S epoksidna smola,
- Novolak epoksidna smola,
- Alifatična epoksidna smola - postoje dvije vrste alifatične epoksidne smole: glicidil epoksidne smole i cikloalifatični epoksidi,
- Glicidilaminska epoksidna smola.

3.2.3. Boje i lakovi

Prilikom lakiranja električnih motora u lakirnici će se koristiti boje i lakovi koje su date u tabeli broj 10. Opis i karakteristike za neke sirovine date su u prilogu (Prilog 8) kroz sigurnosno-tehničke listove dobivenih od proizvođača.

3.3. Energetski priključci

U hali i pratećim prostorijama razvedena je električna instalacija koja je priključena na postojeću elektrodistributivnu mrežu. Priprema tople vode za grijanje je u kotlovnici koja je kao montažni objekat prislonjena na fasadu glavnog objekta. Kotlovnica sa pripadajućim kotlom se koristi za zagrijavanje hale i ostalih prostorija, a kao energent koristi se biomasa (pelet). Kao voda za piće koristi se flaširana voda, a za sanitarne potrebe koristi se voda iz gradskog vodovoda Tuzla.

4. Emisije / uticaji iz pogona i postrojenja emisija

4.1 Emisija iz komora za lakiranje

Otpadni plinovi, u kojima su prisutne isparavajuće organske materije (otapala) i suhe čestice laka (ukupni prah), u cjelini se zahvataju i vode kroz suhi filtarski sistem, te nakon toga odvajaju u zrak.

4.2. Emisije iz prostora za pripremu laka

U prostoru za pripremu laka dio organskih otapala se ispušta iz povremeno otvorene ambalaže laka. Prostor je prisilno prozračen s odvodom otpadnih plinova u zrak.

4.3. Emisija iz kotlovnice Emisija u zrak se očekuje iz postrojenja za sagorijevanje (kotlovnica). Kao gorivo koristi se pelet, a od polutanata emituju se:

- ugljik dioksid, CO₂
- sumporni oksidi, SO_x
- azotni oksidi, NO_x
- čvrste čestice

4.5. Emisije buke

- produkcija buke na odzračnim ventilatorima;
- produkcija buke na liniji za bojanje;
- produkcija buke na pomoćnim strojevima.

Na intenzitet buke prema susjednim objektima utiče najviše prometna buka koja dolazi sa saobraćajnice.

4.6. Emisije u zrak, procjena emisije čvrstih čestica i plinovitih polutanata

Prilikom viklovanja motora vjetrogeneratora dolazi do nastanka difuznih rasipajućih emisija. Procjena navedenih emisija u zrak iz stacionarnih izvora zagađivanja biti će napravljena kada lakirnica bude puštena u rad. Zbog toga je neophodno izvršiti monitoring emisija na osnovu Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija iz postrojenja za sagorijevanje („Službene novine Federacije BiH“, broj 03/13) i Pravilnika o emisiji isparljivih organskih jedinjenja („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/05).

4.7. Emisije u vodu

Izvor emisije u vodu u pogledu oborinskih voda na lokaciji predstavljaju interne saobraćajnice, zelene i krovne površine. Sanitarni čvorovi u proizvodnoj hali i administrativnom dijelu objekta izvor su sanitarno-fekalnih otpadnih voda. U procesu proizvodnje se ne koristi voda te stoga ne nastaju ni tehnološke otpadne vode.

Tehnološki proces viklovanja motora ne zahtijeva korištenje vode. Čišćenje podnih površina unutar hale vrši se tzv. suhim čišćenjem. Za sanitarne potrebe uposlenika, i održavanje kruga poduzeća (zalijevanje zelenih i pranje asfaltiranih površina), koristi se postojeći razvod vode. Atmosferske zauljene vode treba da se odvede do separatora ulja i naftnih derivata odgovarajućeg kapaciteta, tu se tretiraju i onda ispuštaju u obližnji kanal. Sistem fekalne kanalizacije je riješen lokalno. Fekalne otpadne vode se ulijevaju u biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda SBR_REG_30.

4.7.1. SBR_REG biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda

SBR_REG je uređaj za biološko pročišćavanje sanitarno fekalne vode iz WC-a, kupaonica, kuhinja i sličnih izvora onečišćenja u kućanstvu, poslovnim zgradama i ugostiteljskim lokalima. Pročišćena voda može se odvesti u procjednu ili u površinsku vodu. Prilikom projektovanja uređaja polazilo se od dnevne potrošnje vode od 150 l po osobi (prosječna dnevna potrošnja vode u pojedinačnoj kući u EU iznosi 120 do 150 l vode po osobi).

Djelovanje: Otpadna voda treba da dotiče u mehanički dio biološkog uređaja, gdje se talože krupnije čestice. Voda potom otječe u biološku komoru, iz koje se prečišćena voda dalje odvodi u procjednu ili u površinske vode. Biološki uređaji funkcioniraju po načelu da se biološkoj komori aktivni mulj održava u neprekidnom kretanju miješanjem i prozračivanjem, što omogućava uspješno prirodno samopročišćavanje pa se otopljenje i nataložive tvari pretvaraju u taloživ oblik. To omogućavaju mikroorganizmi, koji stvaraju raspršnu biomasu. Kako bi moglo doći do razvijanja mikroorganizama, otpadna voda mora sadržavati hranjive tvari i posjedovati odgovarajuću temperaturu i količinu kisika.

Takvi uvjeti omogućavaju razvoj različitih skupina mikroorganizama, koji iz otpadne vode preuzimaju organske, djelimično i mineralne tvari, te ih pretvaraju u nove mikroorganizme, stvarajući čestice aktivnog mulja, koje se talože u trenucima mirovanja. Taj proces, koji se naziva biološka flokulacija, postaje moguć tek kada se počne smanjivati intenzivitet rasta bakterija i drugih mikroorganizama te kada se počnu lučiti prirodni polimeri koji premošćuju razmake između mikroorganizama. Tijekom procesa taloženja voda se bistri i prečišćava do te mjere da ju je moguće, u skladu s propisima ispustiti u vodotoke ili da se procijedi u tlo. Biološki uređaj mora biti opremljen odzračnim sistemom koji omogućava odvođenje plinova koji nastaju fermentacijom. Na ispusnu cijev mora se montirati ventilacijski kanal promjera 110 mm, koji je potrebno sprovesti na površinu krova.

4.7.2. Separator ulja i naftnih derivata

Atmosferske vode sa pristupne saobraćajnice i svih saobraćajnih površina, manipulativnih površina te parkinga odvođene se od slivnika i slivnih rešetki do separatora gdje se vrši pročišćavanje eventualno zauljenih voda. Manje kapi lakih tekućina iz vode se izlučuju uz pomoć koalescentnog filtra. To je filter iz polietilenske pjene, na koji se hvataju i sakupljaju i potom se dižu na površinu. Onečišćena voda kroz odvod napušta hvatač ulja. Upotreba hvatača masti i ulja sprečava da ulje, benzin, dizelsko gorivo, maziva loživo ulje i neke druge tvari ističu u okoliš. Pročišćena voda izlazi kroz odvod. Za pražnjenje i čišćenje separatora ulja i naftnih derivata mora biti angažovana ovlaštena firma koja će taj otpad zbrinuti na odgovarajući način

4.8. Nastajanje otpada

Svakodnevnim radom nastaju određene količine komunalnog čvrstog otpada u količini od oko 5,0 m³/mesečno, otpad zbrinjava Akvainvest d.o.o Živinice. (Prilog broj-9 Aneks ugovor o odvozu smeća – krutog otpada; Prilog broj 10-Ugovor o odvozu smeća – krutog otpada). Za zbrinjavanje komunalnog otpada postavljeni su kontejneri za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Otpad iz proizvodnje koji je klasificiran kao opasni otpad zbrinjava Kemis d.o.o.Lukavac. Firma "Elin Motors Bosnia" ima sklopljen ugovor (prilog broj – Ugovor br. 639-01/15 o čišćenju separatora i biorotora, sakupljanju, skladištenju i zbrinjavanju otpada). Neophodno je da operater uvijek ima potpisan ugovor sa ovlaštenom firmom koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

5. Mjere za smanjenje emisija

5.1. Mjere za sprečavanje i minimiziranje emisija u zrak

Mjere zaštite zraka od prekomjernog zagađivanja potrebno je provoditi na svim izvorima emisija zagađivača zraka. Za smanjenje emisije u zrak na predmetnoj lokaciji neophodno je provoditi sljedeće mjere:

- potrebno je redovno kontrolisati, održavati opremu za smanjenje emisija u zrak i rad postrojenja;
- režim loženja u kotlovnici i pogon kotlovnice vršiti u skladu sa tehničkim pravilima kako bi se vrijednosti emisije održale ispod graničnih vrijednosti;
- u skladu sa Pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH” broj 9/14) redovno vršiti monitoring emisija zagađujućih materija u zrak.

Mjere zaštite zraka od prekomjernog zagađivanja proizilaze iz Zakona o zaštiti zraka i pravilnika i uredbi donesenih na osnovu tog zakona, kao i drugih okolišnih propisa i standarda. Granične vrijednosti emisije ne smiju biti prekoračene.

5.2. Mjere za sprečavanje i minimiziranje negativnog uticaja na vode

Za smanjenje negativnog uticaja otpadnih voda neophodno je kontinuirano provoditi sljedeće mjere:

- oborinske otpadne vode koje nakon tretmana ne smiju biti zagađene naftom i naftnim derivatima prikupljati preko slivnika i sistemom kanalizacije odvoditi do separatora masti, ulja i naftnih derivata i onda ispuštati u prirodni recipijent – potok Brestovik.
- sanitarno-fekalne otpadne vode koje nastaju pri predmetnom objektu voditi u biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda SBR_REG_30 i nakon toga ispuštati u prirodni recipijent – potok Brestovik.
- tehnološke otpadne vode ne nastaju u procesu proizvodnje. Tehnološki proces viklovanja motora ne zahtjeva korištenje vode.
- postrojenja za prečišćavanje redovno čistiti i održavati od strane pravnog lica registrovanog za tu vrstu posla;
- na objektu voditi knjigu evidencije čišćenja postojenja za prečišćavanje;
- u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine FBiH“ br. 26/20) redovno vršiti monitoring otpadnih voda;
- ukoliko mjerenja pokažu da kvalitet voda iz postrojenja za prečišćavanje ne odgovara zakonskim propisima, potrebno je ugraditi dodatni sistem za prečišćavanje;
- investitor je dužan pridržavati se uslova propisanih u važećim vodnim aktima idatih od strane nadležnih institucija.
- Za sve sirovine i pomoćne materijale, kao i otpadne opasne materijale, u svrhu sprječavanja zagađenja tla i voda predvidjet će se odgovarajući prostori, posude-tankvane, koji će osigurati da i u slučaju propuštanja osnovnog spremnika ne dođe do proljevanja u okoliš,
- Oborinske vode sa saobraćajnih i manipulativnih površina-pogona za lakiranje koje mogu biti onečišćene suspendovanim materijama i naftnim derivatima treba prikupiti sistemom kanalizacije i slivnika i odvesti do taložnika i separatora ulja predviđenog prema Europskom normativu EN 868-2 sa koalescentim filterom i prema proračunatim količinama otpadnih voda sa odvodom do definiranog prijemnika,
- Oborinske vode sa krova pogona za lakiranje odvesti putem oluka i slivnika direktno u definirani recipijent,
- Prečišćena otpadna voda iz uređaja za prečišćavanje voda i iz separatora ulja ulja-taložnika se može ispustiti u prijemnik.
- Tehničko-tehnološka rješenja načina prečišćavanja i ispuštanja industrijskih otpadnih voda, po projektnoj dokumentaciji, treba da zadovolje kvalitativne karakteristike ispuštenih prečišćenih voda u skladu sa članom 8 stav(2) ili (3) Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipiente i sisteme javne kanalizacije,
- Obraditi mogućnost nastajanja i drugih utjecaja na režim voda ili utjecaj režima voda na stanovništvo, objekte, izvorišta i okolinu,
- U projektu kanalizacione mreže treba definirati okno za monitoring prečišćenih otpadnih voda iza separatora ulja, a prije ispuštanja u prijemnik u skladu sa članom 8 stav (5) Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipiente i sisteme javne kanalizacije.

5.3. Mjere za sprečavanje i minimiziranje negativnog uticaja buke

Za ublažavanje uticaja buke primjenjivati sljedeće mjere:

- boljom zvučnom izolacijom eventualnih izvora buke, što će dovesti do smanjivanja buke na dopušteni nivo;
- praćenjem i kontrolom nivoa buke prema Zakonu o zaštiti od buke („Službene novine FBiH“, broj 110/12).

Mjerenja buke treba ponoviti pri izmjeni uslova rada pri kojima se mijenja vrijeme rada ili nivo emitirane buke, te izmjeni postojećih odnosno instalaciji novih urađaja.

5.4 Mjere koje se trebaju preduzeti radi sprečavanja proizvodnje otpada i zaštite tla

Tehnološki proces proizvodnje u ELIN Motors Bosnia d.o.o. Živinice je takve prirode da jednom upotrebijene sirovine nije moguće ponovo koristiti u procesu. Proizvedeni kompozitni materijal koji ne udovoljava traženom kvalitetu kupca, prodaje se kao materijal koji je i dalje upotrebljiv i kao takav se koristi u različitim djelatnostima. Sav ostali otpad se predaje ovlaštenim organizacijama. U cilju smanjenja nastanka otpada, ali i smanjenja emisija potrebno je osigurati tehničku kontrolu proizvodnje. Tehnička kontrola ima za cilj da kontrolira proces proizvodnje od ulaska sirovine u proces do izlaska gotovog proizvoda, takođe, kontrolom se sprječava otpremanje neusklađenog proizvoda na tržište. Tehnička kontrola se izvodi na sljedeći način:

- prethodna – prije ulaska sirovine u skladište odnosno pogon,
- međufazna – kontrola između pojedinih faza procesa,
- međupogonska – između proizvodnih cjelina,
- završna – kontrola gotovih proizvoda.

Tehnička kontrola obuhvata:

- prijem i skladištenje sirovina,
- redovno održavanje i servisiranje strojeva prema preporukama proizvođača,
- kvalitet poluproizvoda i gotovog proizvoda,
- skladištenje poluproizvoda i gotovog proizvoda,
- isporuku.

Operater ima obavezu da vodi pismene zapise o sljedećem:

- voditi pismene bilješke o aktivnostima čišćenja proizvodne hale i ostalih prostorija,
- voditi pismene zapise o provednim mjerama zaštite okoline i izvršenim obavezama iz okolinske i vodne dozvole,
- voditi pismene zapise o količinama nastalog otpada, kao količina koje je potrebno zbrinuti,
- izvještavati nadležno ministarstvo o provedenom monitoringu.

5.4.1. Mjere upravljanja otpadom

Cilj mjera za upravljanje otpadom je osiguranje uslova za sprječavanje nastajanja otpada, omogućavanje prerade otpada za njegovu ponovnu upotrebu, izdvajanje korisnih materijala i njihovo korištenje za proizvodnju energije i sigurno odlaganje otpada. Takođe, firma Elin Motors Bosnia d.o.o. Živinice imenovala je stručnu i odgovornu osobu za izradu, ažuriranje i sprovođenje Plana upravljanja otpadom.

Upravljanjem otpadom treba se osigurati:

- minimalno nastajanje otpada odnosno smanjenje ili uklanjanje njegovih opasnih karakteristika,

- smanjenje nastanka otpada po količini,
- selektivno prikupljanje otpada,
- poduzimanje svih neophodnih mjera koje osiguravaju privremeno i konačno odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili uzrokovanja značajnijeg rizika po okoliš.

Mjere upravljanja otpadom koje se moraju primjenjivati su slijedeće:

- komunalni otpad redovno prikupljati u namjenske kante postavljene u proizvodnim halama i kancelarijama,
- otpad iz procesa proizvodnje i opasni otpad prikupljati, o tome voditi pismenu zabilješku i obezbijediti njegovo adekvatno zbrinjavanje,
- komunalni otpad odlagati u namjenski kontejnere i osigurati njegovo redovno pražnjenje.

5.4.2. Odvajanje otpada

U cilju odvajanja, tretmana i konačnog odlaganja otpada neophodno je provoditi slijedeće mjere (Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, "Službene novine FBiH", br. 38/06):

- nastanku i načinu postupanja s otpadom voditi pismene bilješke i evidenciju redovito dostavljati nadležnom kantonalnom ministarstvu,
- sav komunalni otpad propisno odložiti u poseban kontejner i ugovoriti način i učestalost odvoza sa komunalnim poduzećem,
- prilikom svakog preuzimanja otpada (osim komunalnog) obavezno sačiniti zapisnik o preuzimanju otpada (datum, količina, vrsta otpada).

Proizvođač otpada će sav selektivno prikupljeni otpad predati operatorima ovlaštenim za prikupljanje, transport i preradu pojedinih vrsta otpada. Operator preuzima obavezu transporta do konačne prerade otpada odnosno njegovog zbrinjavanja. Takođe, za potrebe vođenja evidencije o količini nastalog otpada i njenog konačnog zbrinjavanja potrebno je voditi pismene bilješke u obliku evidencijskog lista. Na lokaciji Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice vrši se selektivno odvajanje komunalnog, metalnog i otpada iz proizvodnje.

5.4.3. Metode tretmana i/ili odlaganja

U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom firma Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice će preduzimati sve potrebne aktivnosti kako bi navedena djelatnost imala što je moguće manji utjecaj na okoliš, smanjila se kako količina tako i eventualno štetan uticaj otpada, kao i pokušao naći način za što veće recikliranje i sigurno odlaganje otpada.

Firma Elin Motors Bosnia d.o.o. Živinice se obavezuje:

- da će osigurati minimalne uslove za sakupljanje i povrat pojedinih vrsta otpada navedenih u podzakonskim propisima,
- izvršiti odlaganje otpada po kategorijama,

Takođe, menadžment firme Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice dužan je imenovati odgovornu osobu koja se obavezuje da:

- ažurira Plan upravljanja otpadom svakih pet godina ili nakon promjena u radu poduzeća (promjena tehnologije proizvodnje, promjena proizvodnog programa ili kapaciteta),
- provodi Plan upravljanja otpadom,
- predloži i provodi mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korištenja i recikliranje otpada,
- nadzire ispunjenje utvrđenih uvjeta za upravljanje otpadom,
- vodi evidenciju o nastalom otpadu i načinu njegovog zbrinjavanja,
- ugovara odvoz pojedinih vrsta otpada (opasan otpad, tekući i muljeviti otpad, ambalažni otpad, otpad sličan komunalnom otpadu).

Operator je dužan da tokom rada i prestanka rada pogona ispuni opće obaveze zaštite okoliša tako da:

- ne ugrožava, niti ometa zdravlje ljudi i ne predstavlja nenasnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na području uticaja pogona ili za okolinu zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija ili toplote i saobraćaja ili od postrojenja,
- preduzme sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje,
- izbjegava nastajanje otpada a ukoliko dolazi do stvaranja otpada njegova količina svede na najmanju moguću mjeru ili izvrši reciklažu, ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo otpad odlaže, a da se pri tome izbjegne ili smanji bilo kakav negativan uticaj na okoliš,
- efikasno koristi energetske i prirodne resurse,
- preduzme neophodne mjere za sprečavanje nesreća i reduciranje njihovih posljedica,
- preduzme neophodne mjere nakon prestanka rada pogona da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju pogona za lakiranje, naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode,
- ukoliko dođe do značajnih promjena u radu pogona lakirnice, obavijesti Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

5.6. Mjere za sprečavanje i minimiziranje nastajanja otpada

U pogonu trebaju da se provode slijedeće mjere:

- imenovati odgovornu osobu za upravljanje otpadom,
- prije pokretanja pogona lakirnice izvršit će se edukacija rukovatelja lakirnicom iz područja zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša,
- oprema za lakirnicu je odabrana tako da ista ispunjava uvjete sigurnosti pri korištenju odnosno da posjeduje "CE" oznaku, i da može koristiti sve vrste boja i lakova čime će se osigurati mogućnost primijene najefikasnijih boja i lakova na tržištu,
- voda u tehnološkom procesu koristi se u kružnom ciklusu, tako da se iskorištena voda odvodi u postrojenje za preradu te se ista ponovno koristi u procesu, s tim da se sustav nadopunjava vodom,
- za lakirne kabine koje koriste prah predviđena je oprema sa filtrima, čime se osigurava ne zapašivanje radne atmosfere, odnosno ista se ne emitira u okoliš, a prekomjerni prah koji se sakupi nakon prosijavanja ponovno se vraća u proces.
- kompletan tehnološki proces lakiranja smješten je u proizvodnoj hali što osigurava minimalnu emisiju buke u okolni prostor,

- osigurat će se kontinuirano praćenje potrošnje boja i lakova u odnosu na deklarirane podatke dobivenih od proizvođača, te po potrebi vršiti zamjene u cilju što manje potrošnje sirovina za zahtijevanu kvalitetu,
- pri odabiru sirovina – lakova i pomoćnih materijala, pored tehničkih karakteristika imat će prednost sirovine koje su manje opasne po okoliš i ne predstavljaju opasni otpad,
- ponovno koristiti ambalažni materijal,
- koristiti ambalažni i drugi materijal koji imaju mogućnost recikliranja,
- godišnje praviti plan i program mjera zaštite okoliša i monitoringa, te mjesečno vršiti analizu i izradu izvještaja.

5.7. Mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje

Mjere za upravljanje otpadom neophodno je provoditi u skladu sa Planom upravljanja otpadom. Količina nastajanja otpadnih materijala ovisi od obima rada lakimice, kao i vrste kotača koji se lakira, vrste laka i tehnologije lakiranja, a o nastajanju istih uspostaviti evidencije i dostavljati nadležnim organima.

Prikupljanje i odlaganje otpada

Obavezu o propisanom prikupljanju i odlaganju otpada imaju svi uposlenici pogona . Za potrebe odlaganja pojedinih otpadnih materijala treba osigurati odgovarajuće skladišne prostore odnosno kontejnere / spremnike.

Svi uposlenici pogona, obvezno će biti upoznati sa Planom upravljanja otpadom. Poseban dio edukacije odnosi se na upoznavanje sa vrstama otpada koja nastaju na pojedinim radnim mjestima, i lokacijom odlaganja istih, te načinom konačnog zbrinjavanja.

Razdvajanje otpada

U skladu sa zakonskim odredbama koje tretiraju zaštitu okoliša, odnosno zbrinjavanje otpadnih materijala, obavezna je odredba selektivnog prikupljanja i zbrinjavanja otpada. Ova mjera ima za cilj maksimalni povrat otpadnih materijala, u proizvodnji odnosno upotrebu. Ovim planom identificirane su sve vrste otpada, i isti će biti selektivno prikupljeni i prema vrsti zbrinjavani. Od otpada koji nastaju radom pogona, nastajat će otpad koji se može ponovo koristiti kao „sekundarne sirovine“, opasni otpad koji se mora zbrinuti od ovlaštenog operatera i komunalni otpad.

Komunalni otpad

Za neselektirani neopasni otpad, odnosno otpad koji se ne može komercijalno prodati, zbrinjava se privremeno u kontejner-kantu, u krugu industrijskog kompleksa, koji se nakon punjenja odvozi od strane komunalnog operatera.

Opasni otpad

Opasni otpad, odnosno otpad koji se ne može komercijalno prodati, privremeno će biti zbrinuta u krugu pogona. Otpad će zbrinjavati putem ovlaštenih operatera a sve u skladu sa Planom upravljanja otpadom i Baselskom konvencijom.

5.8. Mjere nakon zatvaranja postrojenja

U slučaju zatvaranja pogona, objekti se mogu prilagoditi drugoj namjeni ili ukloniti sa predmetnog lokaliteta bez zaostajanja štetnih materija.

6. Granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije

1.1. Granične vrijednosti za emisije u zrak

Mjerenje emisije zagađujućih materija u zrak vršiti u cilju zadovoljavanja uslova iz Zakona o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, broj: 33/03), Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj: 12/05), Pravilnika o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje („Službene novine

FBiH", br. 03/13) i Pravilnika o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak ("Službene novine FBiH" broj 9/14, 97/17).

vrijednosti emisije zagađujućih materija u zrak iz postrojenja za sagorijevanje
 („Službene novine FBiH, broj 13/03)

Zagađujuća materija	Granična vrijednost				
	Čvrsta goriva (mg/m ³)	Tečna goriva (mg/m ³)			Gasovita goriva (mg/m ³)
		Extra lako	Lako	Srednje i teško	
SO ₂	-	-	-	-	-
NO _x	400	450	450	450	125
CO	1.000	-	-	-	-
Čvrste čestice	150	30	50	60	-

Tabela 3. Granične vrijednosti emisije isparljivih organskih jedinjenja
 („Službene novine FBiH, broj 12/05)

Zagađujuća materija	Granična vrijednost
Benzen (BTEX)	pri masenom protoku od 0,5 g/h ili više (I klasa štetnosti za kancerogene polutante) 0,1 mg/m ³
	pri masenom protoku od 25 g/h ili većem (III klasa štetnosti za kancerogene polutante) 5 mg/m ³
Toluen (BTEX)	pri masenom protoku od 3 kg/h i više (III klasa štetnosti) 150 mg/m ³
Etil-benzen (BTEX)	pri masenom protoku od 3 kg/h i više (III klasa štetnosti) 150 mg/m ³
Xilen (BTEX)	pri masenom protoku od 3 kg/h i više (III klasa štetnosti) 150 mg/m ³

6.1. Granične vrijednosti emisije dimnih plinova

Granične vrijednosti emisije dimnih gasova za krute plinove su propisane Pravilnikom ograničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje ("Službene novine Federacije BiH", broj 3/13).

6.2. Granične vrijednosti buke

Područje u kome je lociran Zahvat definisano je kao zona VI. Dozvoljeni nivoi vanjske buke prema Pravilniku o dozvoljenim granicama intenziteta buke i šuma ("Službene novine Federacije BiH", broj 110/12) u ovoj zoni su 70 dB (dan) i 70 dB (noć).

6.3. Granične vrijednosti za otpadne vode

1.2. Granične vrijednosti za emisije u vode

Na predmetnoj lokaciji ne nastaju tehnološke otpadne vode. Atmosferske zauljene vode se odvođe do separatora ulja i naftnih derivata odgovarajućeg kapaciteta, tu se tretiraju i onda ispuštaju u obližnji kanal.

Sistem fekalne kanalizacije je riješen lokalno. Fekalne otpadne vode se ulijevaju u biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda SBR_REG_30. Proces monitoringa otpadnih voda koje nastaju na lokaciji ELIN Motors Bosnia se provodi u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine FBiH“ br. 26/20).

Kvalitet efluenta ne smije prelaziti granične vrijednosti parametara propisane - Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Sl.novine FBiH br. 26/20), a uslovljeni kvalitet efluneta je prikazan u narednoj tabeli (tabela 4.)

Tabela 4. Granične vrijednosti emisije opasnih i štetnih materija za otpadne vode prije njihovog ispuštanja prema Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine FBiH“ br. 26/20)

Ispitivani parametar	Jedinica	Granične vrijednosti	
		Površinske vode	Javni sistem odvodnje
Protok	m ³ /dan	-	-
Temperatura	°C	30	40
pH	-	6,5 – 9,0	6,5 – 9,5
Boja	Pt/Co skala	-	-
Sadržaj rastvorenog kisika	mgO ₂ /l	-	-
Taložive tvari	ml h	0,5	10,0
Ukupne suspendovane materije	mg/l	35	400
Hemijska potrošnja kiseonika	mgO ₂ /l	125	700

Biološka potrošnja kiseonika	mgO ₂ /l	25	250
Elektroprovodljivost	μS/cm	-	-
Amonijačni azot	mgN/l	10	40
Ukupni azot	mgN/l	15	100
Ukupni fosfor	mgP/l	2,0	5,0
Test toksičnosti (48LC ₅₀)	%	>50	>50
Teško hlapive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100

Na predmetnoj lokaciji ne nastaju tehnološke otpadne vode. Atmosferske zauhljene vode se odvode do separatora ulja i naftnih derivata odgovarajućeg kapaciteta, tu se tretiraju i onda ispuštaju u obližnji kanal.

Sistem fekalne kanalizacije je riješen lokalno. Fekalne otpadne vode se ulijevaju u biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda SBR_REG_30. Proces monitoringa otpadnih voda koje nastaju na lokaciji ELIN Motors Bosnia se provodi u skladu sa Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine FBiH“ br. 26/20).

Kvalitet efluenta ne smije prelaziti granične vrijednosti parametara propisane - Uredbom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Sl.novine FBiH br. 26/20), a uslovljeni kvalitet efluneta je prikazan u narednoj tabeli (tabela 4.)

Granične vrijednosti pokazatelja i dozvoljene granične vrijednosti koncentracije opasnih i štetnih tvari u tehnološkim otpadnim vodama koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije, odnosno drugi prijemnik (površinske vode) - Granične vrijednosti su date u Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sisteme javne kanalizacije ("Službene novine Federacije BiH", broj 4/12).

7. Sistem monitoring

Prema karakteristikama objekta, tehnologije, sirovina i pomoćnih materijala, a uvažavajući lokaciju pogona bazena za impregnaciju i komore za lakiranje, planiran je slijedeći monitoring

Medij	Parametar	Mjesto mjerenja	Učestalost
Zrak	Emisija dimnih plinova	Kotlovnica.	1x godišnje
Okoliš	Buka	Na granicama parcele	1x u 3 godine
Voda	Analiza otpadne vode	Ispust prema recipijentu	vodnom dozvolom određeno

Monitoring vrši zakonski ovlaštena i osposobljena institucija automatskom opremom.

Tabela 1. Monitoring plan za emisije u zrak iz Zahtjeva za okolinsku dozvolu br. 10-35/21

Zrak	Mjerenje emisije zagađujućih materija u zrak	Kotao na čvrsto gorivo – pelet: - sumpor dioksid (SO ₂) - azotni oksidi (NO _x) - ugljik monoksid (CO) - ugljik dioksid (CO ₂) - kisik (O ₂) - parametri stanja otpadnog plina (protok, pritisak i temperatura)	U skladu sa Pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak (Službene novine FBiH broj 09/14, 97/17), Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj: 12/05), Pravilnika o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje (“Službene novine FBiH“, br. 03/13)
		Lakirnica I – 2 ispusta, Lakirnica II – 2 ispusta: VOC (BTEX)	
		Peć za impregnaciju I i II: VOC (BTEX)	

8. Izvještavanje

Izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o prikupljenim podacima na način kako je propisano odredbama Poglavlja IV Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima („Sužbene novine Federacije BiH“, broj: 82/07). Izvještaji trebaju da budu poslani najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja. Uputa za dobijanje šifre za pristup BH PRTR šifre i uputstvo za popunjavanje baze podataka - elektronskih obrazaca za Registar o postrojenjima i zagađivanjima nalaze se na web stranici www.fmoit.gov.ba, na kartici Okolišne dozvole/Registri i izvješćivanje.

9. Period važenja dozvole

Okolinska dozvola se daje na period od 5 (pet) godina, od dana uručenja rješenja.

O b r a z l o Ź e n j e

Investitor „Elin Motors Bosnia“ d.o.o Živinice, podnio je 31.03.2021. godine zahtjev za izdavanje okolinske dozvole, za pogon bazena za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okolice TK. U skladu sa članom 83 i 97. stav 4. Zakona u upravnom postupku, predmet je dostavljen Federalnom ministarstvu okoliša i turizma na nadležno postupanje.

Dopisom broj: UP-I 05/2-02-19-5-63/21 od 18.05.2022. godine zatraženi su od federalne uprave za inspeksijske poslove – okolišni inspektori izvještaji o izvršenom inspeksijskom nadzoru.

Dana 17.06.2022. godine dostavljen je izvještaj Federalne uprave za inspeksijske poslove broj: 10-19-4-02886/20222-1008-2-P od 13.06.2022. godine, uz koji su priložena dva zapisnika o izvršenom inspeksijskom nadzoru iz kojih je vidljivo da ne postoji smetnja za izdavanje okolinske dozvole.

Zahtjev je urađen u skladu sa članom 86. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) Zahtjev se odnosi na industrijski pogon za pogon bazena za impregnaciju i pogona izgradnje komore za lakiranje. Lokacija pogona za pogon bazena za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje se nalazi u već postojećem industrijskom krugu, na lokaciji označenoj kao k.č.br.n/p 1151/1 KO Živinice Grad, k.č.br. starog promjera 1773/ 1 K.O. Husino.

U skladu sa odredbama člana 139. stav 1. Zakona o vodama („Službene. novine Federacije BiH“ broj 70/06) Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice za pogon bazen za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje je uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole dostavljeno Rješenje o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-342-4/18 od 24.07.2018. godine, izdato od strane Agencije za vodno područje rijeke Save, za ispuštanje tehnoloških (industrijskih) otpadnih voda nastalih na prostoru pogona..

U skladu sa odredbama čl 140. i 41. 39. stav 1. Zakona o vodama („Službene. novine Tuzlanskog kantona“ broj 11/8) Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice za pogon bazen za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje je uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole dostavio Rješenje o vodnoj dozvoli broj: 04/1-13-25-30069/18 od 16.11.2018. godine za korištenje voda i ispuštanje sanitarno-fekalnih voda, izadato od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona, za ispuštanje tehnoloških (industrijskih) otpadnih voda nastalih na prostoru pogona..

Operator je priložio i upotrebnu dozvolu za predmetni pogon i postrojenje broj: 05-23-4522/17 Od 16.04.2018. godine izdatu od strane Grada Živinice te dozvolu za upotrebu poslovnog objekta „Proizvodno-skladišne i uslužne djelatnosti“ broj: 04/4-19-1392/20 od 25.03.2020. godine.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev za izdavanje okolinske dozvole priložio i Plan upravljanja otpadom.

Dokumentacija za izdavanje okolinske dozvole za pogon bazen za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje je bila dostupna javnosti u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma i web stranici Ministarstva www.fmoit.gov.ba od 10.05.2022.godine.

Objavljena je poziv za javni uvid za izdavanje okolinske dozvole za ELIN MOTORS BOSNIA d.o.o. Živinice u dnevnim novinama „Dnevni avaz“ dana 31.05.2022. godine, sa rokom dostave primjedbi i sugestija u roku od 30 dana od dana objeve poziva za javni uvid.

U zakonskom roku nisu dostavljene primjedbe sugestije i mišljenja od strane zainteresiranih subjekta.o postupku izdavanja okolinske dozvole – za pogon bazena za impregnaciju i pogon izgradnje komore za lakiranje

Zakonski osnov za izdavanje okolinske dozvole su odredbe Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu - PRILOG I. Lista pogona i postrojenja za koje Federalno ministarstvo izdaje okolinsku dozvolu , točka 2.6.

Površinska obrada metala ili plastičnih materijala u kojima se primjenjuje elektrolitski ili

hemijski postupak, s kadama za obradu zapremine veće od 30 m³. Zapremina kada koje se koriste u privrednom društvu ELIN MOTORS BOSNIA d.o.o. Živinice je veća od 30 m³.

Imajući u vidu da su ispunjeni zakonom propisani uvjeti, u skladu sa čl. 83., 87. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21) doneseno je rješenje kao u dispozitivu. Ovo rješenje je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba.

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ovo rješenje u originalu ili ovjerenom prijepisu.

U skladu s Zakonom o izmjenama i dopunama federalnih upravnih taksa i tarifi federalnih upravnih taksi („Službene novine Federacije BiH”, broj 43/13) tarifni broj 57 tačka 4. podnositelj zahtjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun UNION BANKE d.d. Sarajevo.

MINISTRICA

dr Edita Đapo

Dostaviti:

- Elin Motors Bosnia d.o.o Živinice
- Federalna uprava za inspekcijske poslove
- Grad Živinice
- Sektor za okolišne dozvole, procjenu uticaja na okoliš, registar i čiste tehnologije
- Arhivi

